

PRZEPISY PRAWNE REPUBLIKI CZESKIEJ DOTYCZĄCE GOSPODAROWANIA ODPADAMI I OBIEKTAMI BUDOWLANymi ZAWIERAJĄCYMI AZBEST

Główne ramy prawne:

- Azbest jest klasyfikowany jako odpad niebezpieczny (kod katalogowy 17 06 05).
- Postępowanie z odpadami zawierającymi azbest w Republice Czeskiej reguluje ustawa nr 541/2020 Sb. o odpadach oraz rozporządzenie nr 273/2021 Sb.
- Ustawa o odpadach nr 541/2020 Sb.: Reguluje postępowanie z odpadami zawierającymi azbest, w tym ich klasyfikację i sposób unieszkodliwiania w wyznaczonych zakładach.
- Rozporządzenie w sprawie szczegółów postępowania z odpadami nr 273/2021 Sb.: Określa warunki postępowania z odpadami azbestowymi, które muszą być szczelnie zapakowane i oznakowane.
- Od stycznia 2026 r. obowiązują zaostrzone przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy (w tym zmiany obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).
- Obowiązki pracodawców, a od 1 stycznia 2026 r. również osób określonych w § 12 ustawy nr 309/2006 Sb., w związku z narażeniem na działanie azbestu reguluje § 41 ustawy nr 258/2000 Sb. o ochronie zdrowia publicznego i o zmianie niektórych powiązanych ustaw, z późniejszymi zmianami.
- Od 1 stycznia 2026 r. pracodawcy oraz osoby, o których mowa w § 12 lit. a)–c) i e) ustawy nr 309/2006 Sb., są zobowiązani do dołączenia do zgłoszenia również zaświadczenia o ukończeniu przez pracowników szkolenia w zakresie stosowania właściwych środków zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia podczas postępowania z azbestem (zob. § 21 ust. 6 i 7 rozporządzenia nr 361/2007, określającego warunki ochrony zdrowia w miejscu pracy, w brzmieniu późniejszych przepisów (zwanego dalej „rozporządzeniem 361/2007”).
- Zakres szkoleń, częstotliwość – § 21 ust. 6 rozporządzenia 361/2007 Zb. Co najmniej raz na dwa lata należy zapewnić w regularnych odstępach czasu szkolenia poświęcone rozporządzeniu rządu nr 361/2007 w sprawie warunków ochrony zdrowia w miejscu pracy: nakazuje ono utworzenie „strefy kontrolowanej” w obszarze usuwania azbestu oraz obowiązkowe stosowanie środków ochrony indywidualnej (np. respiratorów) przez wszystkie osoby uczestniczące w pracach.

Obowiązki właściciela budynku:

- Musi zgłosić rozbiórkę budynku do nadzoru budowlanego.
- Jest odpowiedzialny za zapewnienie, że rozbiórka zostanie przeprowadzona przez wykonawcę robót budowlanych.
- W przypadku budynków zawierających azbest należy zapewnić nadzór osoby posiadającej uprawnienia do kierowania robotami budowlanymi.

Zgłoszenie i pozwolenie:

- Prace z azbestem należy zgłosić do właściwej wojewódzkiej stacji sanitarno-epidemiologicznej co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem prac.
- Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP):
- Pracodawca jest zobowiązany do podjęcia środków w celu ochrony zdrowia pracowników i innych osób w pobliżu miejsca pracy.
- Stosowana jest odzież ochronna, kombinezony jednorazowego użytku i maski oddechowe.
- Gospodarka odpadami:
- Odpady azbestowe należy zbierać jak najszybciej i umieszczać w szczelnych opakowaniach (np. „big bag”) oznaczonych jako zawierające azbest.
- Utylizacja musi odbywać się w wyznaczonych do tego celu obiektach.
- Rozporządzenie w sprawie chemikaliów i preparatów chemicznych (REACH):
- Reguluje sposób postępowania z chemikaliami, w tym azbestem, w UE, w oparciu o ich właściwości i ryzyko związane z ich stosowaniem.

Obowiązki pracodawcy i zlecniodawcy budowy:

- Od 1 stycznia 2026 r. pracodawcy oraz osoby, o których mowa w § 12 lit. a)–c) i e) ustawy nr 309/2006 Sb., są zobowiązani do dołączenia do zgłoszenia również zaświadczenia o ukończeniu przez pracowników szkolenia w zakresie prawidłowego zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia podczas postępowania z azbestem (zob. § 21 ust. 6 i 7 rozporządzenia nr 361/2007, określającego warunki ochrony zdrowia w miejscu pracy, z późniejszymi zmianami (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 361/2007”).
- Zakres szkolenia, częstotliwość – § 21 ust. 6 rozporządzenia nr 361/2007. Co najmniej raz na dwa lata należy zapewnić w regularnych odstępach czasu szkolenia skupiające się na:
 - właściwości azbestu, jego wpływ na zdrowie, w tym współdziałanie z paleniem tytoniu,
 - rodzaje materiałów lub przedmiotów, które mogą zawierać azbest,
 - czynności, podczas których istnieje prawdopodobieństwo narażenia na azbest,
 - znaczenie mechanizmów kontrolnych prowadzących do minimalizacji narażenia na azbest,
 - bezpieczne procedury robocze, środki ochronne oraz kontrolę ich przestrzegania, w tym stosowanie urządzeń technologicznych i maszyn w celu ograniczenia uwalniania i rozprzestrzeniania się włókien azbestowych podczas poszczególnych procesów roboczych,
 - dobór odpowiednich środków ochrony indywidualnej dróg oddechowych, w tym warunki ich stosowania
 - prawidłowe procedury dekontaminacji pomieszczeń zanieczyszczonych pyłem zawierającym azbest,
 - prawidłowe procedury składowania i utylizacji pyłu zawierającego azbest,
 - usługi medycyny pracy świadczone w zakresie określonym przez usługodawcę na rzecz narażonego pracownika